

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

OSKA hariduse ja teaduse uuring

Väljavõtte olulisematest tulemustest

Puudu jääb aineõpetajaid ning tugispetsialiste, lasteaia- ja klassiõpetajaks õpib piisav arv inimesi

- Aastani 2025 väheneb lasteaialaste arv 4%, kuid põhi- ja keskhariduses õppurite arv kasvab 8%.
- Viimase paarikümne aastaga on muutunud rahvastiku regionaalne paiknemine.
 - Väljaspool Harju- ja Tartumaad sündinud laste osakaal on sel perioodil kahanenud poolelt kolmandikuni.
- Üldhariduse aineõpetaja eriala lõpetab kolmandiku võrra vähem inimesi, kui on tööjõuvajadus.
 - Iga viies matemaatika-, keemia-, geograafia- ja bioloogiaõpetaja ning iga neljas füüsikaõpetaja on vähemalt 60-aastane.
 - Aineõpetajate õppekavadel napib õppureid.
- Lasteaia- ja klassiõpetajate õppekohti on piisavalt tuleviku tööjõuvajaduse katmiseks, samuti jätkub neil erialadel õppida soovijaid.
- Tugispetsialistide tööjõuvajadus kasvab, kuna haridusliku erivajadusega õpilased õpivad aina enam tavaklassides.
 - Kaasava hariduse põhimõtete ellu viimisel tuleb eripedagoogidel ka toetada õpetajaid õpilaste vajadusi märkama ja vastavalt tegutsema.
- Enim on puudu logopeede, napib ka eripedagooge ja koolipsühholooge.
 - Erialast haridust ei omanda piisavalt lõpetajaid.

Tulevikuõpetaja on juhendaja, kes oskab suunata laste arengut

- Õpetaja roll muutub üha enam juhendajaks ja ainetevaheliste seoste loojaks, oluliseks saavad suhtlemis-, juhtimis- ja koostööoskused, kultuurierisuste mõistmine ning digivõimaluste kasutamine õppetöös.
- Õpetajad vajavad igapäevatoos teadmisi ka eripedagoogikast ning õppimis- ja arengupsühholoogiast, et märgata õpilaste erisusi ning iga õpilast vastavalt vajadusele õppetöös toetada.
- Lasteaiaõpetajaid abistavad töötajad vajavad erialast väljaõpet.

Eesti teaduse tugevused ning konkurentsivõimelisemad ettevõtlusvaldkonnad ei ole omavahel kooskõlas

- Kuna pikaajalisi strateegilisi uurimissuundi erinevates (majandus)valdkondades ei ole määratletud, puuduvad teadusasutustel ja kõrgkoolidel suunised ühiskonna, sh ettevõtjate ootuste kohta teadussuundade arengu suhtes.
- Teadus- ja arendusasutused ning ettevõtted ei tee piisavalt koostööd innovatsiooni arendamiseks ja rakendamiseks.
- Majanduse lisandväärtuse tõstmine eeldab doktorikraadiga töötajate osakaalu märgatavat kasvu.
 - 2016. aastal oli OECD riikides keskmiselt 1000 tööealise elaniku kohta 10 doktorikraadiga inimest, Eestis 8, kuid nt Soomes 12,6.
 - Eesti doktorikraadiga inimesed töötavad peamiselt kõrghariduses.
- Doktorioppes tuleks enam keskenduda ettevõtluse, projektijuhtimise, kommunikatsiooni ning meeskonnatööga seotud teadmiste ja oskuste omandamisele.

Taust:

- Hariduses ja teaduses töötab u 65 000 inimest, mis moodustab kümnendiku kogu tööga hõivatud rahvastikust.
- Üldhariduskoolide õpetajate keskmine palk on viimasel kolmel aastal olnud 6–7% Eesti keskmisest kõrgem. Teadustöötajate keskmine brutokuupalk oli 2016. aastal 1681 ning õppejõududel 1834 eurot.
- Hariduse ja teaduse kutsealadel töötamiseks vajalikku kõrgharidust saab omandada Tartu Ülikoolis ja Tallinna Ülikoolis kokku 59 õppekaval. Veel pakuvad ülikoolid doktorantuuris õpet eri õppevaldkondades, mis tagab kõrgkooli õppejõudude ja teadustöötajate järelkasvu.
- OSKA hariduse ja teaduse uuringuga otsiti vastust küsimusele, kuidas muuta koolituspakkumist, et täita valdkonna tööjõu- ja oskuste vajadust lähema 10 aasta vaates.
- Tööjõuvajaduse seire ja prognoosisüsteem OSKA analüüsib Eesti majanduse arenguks vajalike oskuste ja tööjõu vajadust lähema kümne aasta vaates.
- OSKA uuringuid koostab Kutsekoda
- OSKA hariduse ja teaduse uuring on leitav <http://oska.kutsekoda.ee/field/haridus/>